

ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΜΠΑΛΙ (Δεκέμβριος 2007)

Συγγραφέας: ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΝΟΣ

Με άφησε αδιάφορο η ενδοκυβερνητική κόντρα για το ποιος φταίει για την καθυστερημένη αναχώρηση για το Μπαλί της αντιπροσωπείας του ΥΠΕΧΩΔΕ. Φαντάζομαι ότι το ΥΠΕΧΩΔΕ, αν πράγματι ενδιαφερόταν να πάει, δεν θα είχε πρόβλημα να ξεπεράσει εγκαίρως τα όποια γραφειοκρατικά προβλήματα. Αλλά τι κι αν πάει, τι κι αν δεν πάει; Στο Μπαλί συζητήθηκαν τα επόμενα βήματα για το περιβάλλον. Εμείς, στην Ελλάδα, πριν συζητήσουμε για τα επόμενα βήματα θα μπορούσαμε να αρχίσουμε κάνοντας μερικά από τα προηγούμενα. Αυτά που οι άλλοι έχουν ήδη ολοκληρώσει.

Η μεγαλύτερη πηγή αερίων του θερμοκηπίου στην Ελλάδα (πάνω από το 50%) είναι η ΔΕΗ. Αν λοιπόν επιθυμούμε να συμβάλουμε στον περιορισμό των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, οφείλουμε να αλλάξουμε τον τρόπο παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Η υψηλή ηλιοφάνεια και το τεράστιο αιολικό δυναμικό που διαθέτει η χώρα -ιδίως στο Αιγαίο- υποδεικνύουν το αυτονόητο. Αντί να συζητούμε και να μην αποφασίζουμε, να προχωρήσουμε αμέσως στον εμπλουτισμό του ενεργειακού παραγωγικού δυναμικού με μονάδες από ΑΠΕ (Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας).

Μα θα πείτε: Αυτό δεν κάνουμε; Δεν έχουμε θεσπίσει ισχυρά κίνητρα για φωτοβολταϊκές και αιολικές μονάδες; Πράγματι νόμους έχουμε, αλλά μονάδες δεν βλέπω να γίνονται. Για τα φωτοβολταϊκά, οι προτάσεις που υποβλήθηκαν τρόμαξαν την κυβέρνηση που δεν είχε σκεφτεί ούτε προβλέψει πως θα επιλέξει μεταξύ περισσότερων της μιας προτάσεων. Το αποτέλεσμα είναι ότι όλα κόλλησαν. Για να μην πουν, γιατί έδωσες σε αυτόν και όχι σε μένα, προτίμησαν να μη δώσουν καθόλου. Για τις ανεμογεννήτριες το πρόβλημα είναι κυρίως πρόβλημα χωροθέτησης. Πολλές τοπικές κοινωνίες αντιδρούν -αδικαιολόγητα κατά τη γνώμη μου- στην ύπαρξη ανεμογεννητριών. Και όταν, και αν, ξεπεραστούν οι πιο πάνω δυσκολίες, έρχεται η αφόρητη και σαδιστική γραφειοκρατία του ΥΠΕΧΩΔΕ για να εξοντώσει και τον πιο θαρραλέο επενδυτή.

Τι πρακτικά θα μπορούσε να γίνει; Να αναγνωριστεί ότι η παραγωγή ηλεκτρικής

ενέργειας από ΑΠΕ μπορεί να στηρίζεται και σε πολύ μικρές μονάδες. Η παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ μπορεί ασφαλώς να γίνεται σε μεγάλες μονάδες, σε αιολικά πάρκα, αλλά μπορεί να γίνεται και αποκεντρωμένα σε οικιακό επίπεδο. Φανταστείτε τις μικρές μονάδες παραγωγής από ΑΠΕ ως κάτι ανάλογο με τους προσωπικούς υπολογιστές. Χιλιάδες μικρές μονάδες μπορούν να υποκαταστήσουν λίγες τεράστιες και να συνεισφέρουν ευελιξία και μεγαλύτερη ασφάλεια.

Σε κάθε στέγη μπορούν να εγκατασταθούν φωτοβολταϊκά πάνελ, όπως τοποθετούνται κεραμίδια ή ηλιακοί θερμοσίφωνες. Η τοποθέτηση φωτοβολταϊκών στις στέγες ή σε ένα χωράφι εκτός σχεδίου θα έπρεπε να απαλλάσσεται απ' οποιαδήποτε άδεια οποιασδήποτε αρχής, με την προϋπόθεση ότι δεν ξεπερνά κάποια δυναμικότητα (π.χ. 20 kW). Πριν ασχοληθούμε με κίνητρα και επιδοτήσεις, το πρώτο που θα έπρεπε να γίνει είναι να υποχρεωθεί η ΔΕΗ -χωρίς συζητήσεις και καθυστερήσεις- να αλλάξει το ρολόι της με ένα ρολόι που μετράει και ανάποδα. Ο λογαριασμός του καταναλωτή θα περιοριζόταν κατά το ρεύμα που θα έδινε στη ΔΕΗ. Σε αυτήν τη ρύθμιση θα μπορούσε να προστεθεί και μια φορολογική: Να μπορεί ο ιδιοκτήτης των φωτοβολταϊκών να μειώνει για δέκα χρόνια το φορολογητέο εισόδημά του κατά το 10% της αξίας της εγκατάστασης.

Ανάλογη ρύθμιση θα μπορούσε να γίνει για τις ανεμογεννήτριες. Να μην απαιτείται οποιαδήποτε άδεια για μια ανεμογεννήτρια μέχρι 50 kW, με την προϋπόθεση ότι εγκαθίσταται σε έκταση 4 τουλάχιστον στρεμμάτων και σε απόσταση 15 τουλάχιστον μέτρων από το όριο της έκτασης. Είναι προφανές ότι η ρύθμιση αφορά κυρίως εκτός σχεδίου οικόπεδα. Πάλι η ΔΕΗ θα έπρεπε να είναι υποχρεωμένη να εγκαταστήσει ρολόι που μετράει ανάποδα και ο ιδιοκτήτης να μπορεί να αποσβέσει την επένδυσή του σε 10 χρόνια. Η υποχρέωση της ΔΕΗ να εγκαθιστά μετρητές που να λειτουργούν ανάποδα θα μπορούσε να ισχύει μέχρις ότου το 35% της ηλεκτρικής ενέργειας να προέρχεται από ΑΠΕ.

Η πρότασή μου είναι, λοιπόν, να διαμορφωθεί ένα απλό πλαίσιο για μικρές μονάδες ΑΠΕ χωρίς γραφειοκρατίες, επιδοτήσεις, ταλαιπωρίες (ΓΕΤ). Όπου δεν υπάρχουν ΓΕΤ δεν υπάρχουν και λαδώματα. Ελπίζω το υπουργείο Ανάπτυξης να βρει τρόπο να ξεμπλέξει με τις μεγάλες επιδοτούμενες μονάδες. Στις 12 Δεκεμβρίου διάβασα στην «Καθημερινή» ότι η ΔΕΗ προτίθεται να εγκαταστήσει δύο νέες ηλεκτροπαραγωγικές μονάδες στην Κρήτη ισχύος 95-105 MW με ντιζελοκινητήρες

που θα καίνε μαζούτ (το Μπαλί μας... μάρανε!).

Φαντάζομαι γνωρίζετε ότι η Κρήτη δεν είναι συνδεδεμένη ηλεκτρικά με το εθνικό δίκτυο. Επίσης ότι η ΔΕΗ έχει ομοιόμορφο τιμολόγιο σε όλη την Ελλάδα. Αυτό σημαίνει ότι οι Κρητικοί καταναλώνουν ρεύμα που παράγεται στην Κρήτη και το πληρώνουν στην τιμή που ισχύει σε όλη την Ελλάδα, μολονότι μπορεί η παραγωγή του να κοστίζει τα διπλά ή και παραπάνω (επειδή χρησιμοποιείται αποκλειστικά πετρέλαιο). Θα πρότεινα λοιπόν την ακόλουθη ρύθμιση. Από την 1η Ιανουαρίου 2013 (δηλαδή έπειτα από 5 χρόνια) η τιμή του ρεύματος στην Κρήτη να αποτελείται από δύο συνιστώσες: 65% να είναι η τιμή του εθνικού δικτύου και 35% να είναι το κόστος παραγωγής του ρεύματος στην Κρήτη. Το 35% θα μειώνεται κατά το μέτρο συμμετοχής μονάδων ΑΠΕ στην παραγωγή της Κρήτης. Αν π.χ. η συμμετοχή μονάδων ΑΠΕ είναι 15%, η τιμή του ρεύματος θα αποτελείται από 20% (35 μείον 15) κόστος παραγωγής στην Κρήτη και 80% τιμή του εθνικού δικτύου. Αν η παραγωγή από ΑΠΕ φθάσει στο 35% της συνολικής παραγωγής, τότε η τιμή στην Κρήτη θα εξισωθεί με την τιμή του εθνικού δικτύου. Παρόμοιο σχήμα θα μπορούσε να ισχύσει και σε πολλά άλλα νησιά.

Καταλήγω. Είμαστε απολύτως ασυγχώρητοι επειδή έχουμε μείνει απελπιστικά πίσω στην αξιοποίηση του ήλιου και του αέρα για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Έχουμε περισσότερο ήλιο και αέρα απ' όλους σχεδόν τους άλλους Ευρωπαίους και, αντί να είμαστε πρωτοπόροι στην αξιοποίησή τους, είμαστε πάτοι.

Το άρθρο δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα «Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» στις 16 Δεκεμβρίου 2007, σ. 34.